

UJVIDÉKI HÍRLAP

LŐPIZETÉS: AP. AP.

Egyre évre . . . . . 18 korona
 Helyi előfizetésre . . . . . 6 K 50 f.
 Helyi előfizetésre . . . . . 6 K 50 f.
 Helyi előfizetésre . . . . . 6 K 50 f.

POLITIKAI NAPILAP

Feltalálós szerkesztő: Dr. KÖMIGSTÄDTLER OTTO

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Erzsébet-tér 7.
 Megjelenik
 hetente kivételével mindennap.
 Telefonszám 180.

Meghalt a király.

A gyász és a fájdalom elsötétíti szemünket és megdermedve rójuk a betűket, amelyeknek nyomán nemzetek zokogása sir fei.

Meghalt a király!

Ágyudörgés zengi be a világot és a rettenetes harci zsvajból mégis milyen élesen csengett a schönbrunni kápolna lélekharangja. Majd megsiketít a milliók halálhőrgése és mégis milyre szaladt a lelkünkbe az az utolsó sóhajtás, amellyel a 86 esztendő aggyasztán bucsuzott a földi élettől.

A világháború vihara sodorta a sirhoz az uralkodót, aki népeit a béke politikájával kormányozta. A Sors azonban másképp rendelkezett. Első Ferenc József élete alkonyán fegyverbe szőlította fiait, akik nevével ajkukon indultak a dicsőséges halálba. És sok százezer magyar daliát fehér paripájan követi most a király. . . .

Egy tragikus összeütközés hozta először a habsburgi királyt a magyar nemzethez. A múlt félreértéseit a hatványos kiegyezés elhalványította, a király megtalálta nemzetét és a nemzetre áldás fakadt az alkotmányos király uralkodásából. Atyai jóindulata sugárzott le a trónjáról, amelyet mindig imádatlalt font körül a loyális magyar nemzet. A ragaszkodás imponzánsan megnyilatkozott, amikor minden oldalról agyarkodó ellenség tört az országra.

Szemünkben, szívünkben úgy élt mint a szent ember, akivel az élet szörnyű kálváriákat járattott. Salán a nemzete szügeráló szeretete tartotta őt ilyen irigylésre méltó öreg korig életben.

Nyolcvanhat év gyürte le vállait. A Párkák kegyelmek voltak iránta és mégis a

megdőbbenésünk szorongatja a torkunkat.

Gyászoljunk, mint amikor apánk koporsóját ácsolják. Érezze meg a jelen kor történelmi nagyságát és könynyünkkel áztassuk a földet, ahová pihenni tér. Az Örök Béke. országa elragadta tőlünk királyunkat árva magyar nemzet, van, akihez imádkozzál. . . .

*

A király betegségeéről és haláláról az Ujvidéki Hírlap a következő táviratokat kapta:

Hivatalos jelentés a király haláláról.

Bécs, nov. 21.

(Az Ujvidéki Hírlap eredeti távirata.)

A császári Wiener Zeitung külföldi kiadásában közli, hogy Ő császári és királyi apostoli Felsége I. Ferenc József ma november 21-én estli 9 órakor schönbrunni kastélyában csendesen elhunyt az Urban.

Válságos nap.

BÉCS, november 21. A király állapotáról délután a következő jelentést adták ki: Ölétsége állapotában csak annyiban állott be rosszabbodás, hogy a hőmérséklet emelkedését konstataáltak.

BÉCS, november 21. Este hilenc órákor a király állapotáról a következő bulletint adták ki:

Ölétségénél a tegnap megállapított gőcőntalom a jobb időben terjedt. A hőmérséklet növekedésben van. Hőmérséklet reggel 38,5 fok, délután 2 órákor 39,5 fok, este 39,6 fok. Erverés 80, puhább. Lélekzögyorsított, 30 lélekzet egy perc alatt. Étvagy csekélyebb, erőbeli állapot láthatóan csökken.
 Dr. Kerzl. Dr. Ortner.

Imádkoznak a királyért.

BÉCS, november 21. Piffi bécsi hercegérsek elrendelte, hogy Bécs összes templomaiban imádkozzanak a király felgyógyulásáért.

BÉCS, november 21. Reggel a király Mária Terézia főhercegnő hosszabb látogatását fogadta. Tíz órákor báró Burián István közös kűügyminiszter jelent meg külön kihallgatáson a király előtt.

A király betegsége.

Bécs, nov. 21.

(Az Ujvidéki Hírlap eredeti távirata.)

A király betegségeéről tudósítók a következőket közli:

A király megbetegedésének szíptomái makacsabbak voltak, mint az utolsó évek hurutos megbetegedései. Az orvosok mégis remélték, hogy a király erős szervezete legyűri a betegséget. A király az utolsó években a megállásokban igen érzékeny volt, ami nagy gondot okozott az orvosainak, mert nehezen volt rábírhato a szokásos élelmődtől való elterés. Orvosságokat nem akart bevenni. Ennek dacára teljesen bizalommal kezelték. Három héttel ezelőtt dr. Kerzl tanár, a király háziorvosa megállapította hogy a király hangja erdes és megvizsgálta a királyt, dacára annak, hogy a király jól érezte magát. Dr. Ortner tanár dr. Kerzellel együtt megállapította, hogy könynyu katherusról van szó. Ennek dacára 1/4 órákor keli, frissen hagyta el hálószobáját, dolgozószobájába ment át, ahol megkezdte az állami ügyek intézését és többeket fogadott.

Két héttel ezelőtt gyomorindispozíció lépett fel étvagytalansággal. Éjszakái jók voltak és az átvást semmi sem zavarta. A király tovább is elszivta 5 órákor elfogyasztott vacsorája után szivarját, amelyet rendszerint csak félig szívott el. Az orvosok néhány nappal ezelőtt megállapították a test hőmérsékletének emelkedését. Mária Valéria hercegnő, a király leánya aznap érkezett Schönbrunnba, hogy a király közelében lehessen. Aznap este állapotában általános javulás állott be és orvosai már reménykedni kezdtek. Következő reggel azonban szomorú fordulat állott be, a király hőmérséklete emelkedett, de a király ennek dacára folytatva működését és fogadta Conrad vezérkeri főnököt.

Másnap újra emelkedett a hőmérséklet, ellenben az érverés és a lélegzetvétel normális, a szív-működés kielégítő volt.

Folytonos rosszabbodás

Tegnap délután egy óra hosszant tartó kihallgatáson fogadta Frigyes főherceget, aki a katonai helyzetről tett jelentést. Délután még meglátogatták Károly Ferenc József trónörökös és Zita főhercegnő.

Az éjszakát rosszul töltötte, száraz köhögés lépett fel, reggel fáradt és levert volt, de az orvosok még mindig remélték, hogy a király kilábol betegségeből. A láz egész nap tartott, a király dolgozószobájában ült, miközben állapota folyton rosszabbodott. Ma az első reggelinél kevés tejet velt magához, míg a második reggelinél semmit sem evett. Testi hőmérséklete emelkedett, majd hideglelés győzött.

Utolsó órák.

A lélegzetvétel és érverés aggasztó szíptomákat öltött. Mária Valéria főhercegnő folyton atyjánál időzött. Délután 1 órákor teljesen váratlanul erőhanyatlás állott be és a király részvétlenül pihent íróasztala mellett, karoszekében. Fáradt köhögés változott lélegzetnehézségekkel. 7 órákor szivgyengülés állott be, amit az orvosok rövidesen megszüntettek. A folytonosan emelkedő hőmérséklet minden reményt eltűntetett.

Az uralkodóház tagjai mind egybegyűltek és mélyen megrendülve nézték a szomorú fordulatot. Ott volt a trónörökös és felesége, Mária Jozefa, a trónörökös anyja. Az udvari hivatalok permanens szolgálatot teljesítettek.

A délután folyamán rosszabbodott a király állapota, majd az udvari plébános jelent meg és feladta neki az utolsó kenet szentségét. Ezt megelőzőleg a szent áldozáshoz járult. Hétfő órákor újból megjelent a két orvos-tanár és megállapították, hogy minden emberi segítség hiábavaló.

A katasztrófa.

9 óra 5 perckor minden halálküzdelem nélkül a király csendesen elhunyt.

desen elhunyt. A halottat a királyi család összes tagjai vették körül. A király békésen feküdt, mintha aludna, kezét imára kulcsolva. Két szárnysegéde őri.

A halál híre Bécsben.

A halál híre gyorsan elterjedt Bécsben és leirhatatlan izgalmat keltett. Százával iparkodott a nép Schönbrunnba. Az összes mulatókban, színházakban beszűntek az előadások. Az utcán izgatottan tárgyáló csoportok voltak láthatók.

Budapesten.

Gróf Tisza István, mielőtt a király halála híret megtudta, el-

határozta, hogy Bécsbe utazik. A pályaudvaron érte a halál híre és Rosner Ervin báró, a király személye körüli miniszterrel Bécsbe utazott. A vonatához kapcsolódott egyik szalonkocsiban tartott Frigyes főherceg egyik fia, Albrecht főherceg is.

Az első hivatalos jelentést a belügyminisztérium közölte a rendőrséggel, amely az összes színházakban, mulatókban, kávéházakban az előadást és zenét betiltotta. A közönség óriási izgalommal tárgyalta a hírt és nyomban elhagyta a helyiségeket, amelyek éjjelkor már üresek voltak. Az eső dacára nagy tömeg van az utcákon. A minisztertanács nyomban összeült.

az egységes és osztatlan birodalomra kötelező oktrofált alkotmányt, mely Magyarországot kitérte a független államok sorából, mire Kossuth az április 14-iki trónfosztó nyilatkozattal válaszként. A szabadságharc leverése azonban csak I. Miklós cár segítségével sikerült, mire Haynau báró megkezdte a megtörtél munkáját.

A szabadságharc után.

Radetzky 1849 tavaszán leverte Piemontot. 1850-ben az olmtúzi szerződésben Schwarzenberg herceg megalázta Poroszországot és a belügyekben Bach lett az ur. Ausztria a krími háborúban cserben hagyta a leghívebb szövetségését, a cárt. Bachnak nem sikerült Magyarországot átgyurni.

Az ötvenes évek.

1853. febr. 18. Libényi János utcai merényletet követett el a király ellen. 1852-ben a király Magyarországot beutazta. 1854-ben Erzsébet bajor hercegnővel házasságot kötött, mely valamint a villafraici béke fordulópontot jelentenek a király életében és politikájában egyaránt.

Az alkotmány visszaállítása.

A király gondolatvilágában ettől fogva egyre előkelőbb helyet foglalt el a történelmi alkotmányok visszaállításának eszméje. 1860. október 20-án kiadott diploma csak félre szabály volt, amely biztosított ugyan hazánkban mérsékelt belügyi autonómiát, de a miniszteri felelősséget mellőzte és az országot az 1847-es állapotok közé helyezte.

1860-66-ig Schmerling volt Ausztria főembere, aki a magyar nép kibékítése helyett a német népmegszéresére és egy újabb Bund megeremelésére törekedett. Bukása magától előtérbe állította a magyar kérdés végleges megoldását, az 1865-iki országgyűlés összehívását, a kiegyezési tárgyalások megindítását, a magyar felelős kormány ki-nevezését, az 1848-iki törvények helyreállítását és 1867 június 8-iki koronázást. Ezek a tények, Erzsébet királyné páratlan népszerűsége, a koronázási ajándéknak az 1848-as honvédek részére való felajánlása, a június 9-ikén kiadott általános amnesztia még fokozták a magyar nemzet lelkesedését a királyi pár iránt.

Az alkotmány visszaállítása után.

A dualisztikus monarchia megeremelésére a király legfontosabb történeti teljesítménye. Az új rendszer első teherpróbája a német-francia háború, melyen azonban némi krízis után baj nélkül átesett és nyugodtan véghezvitte a szükséges belső konszolidációs munkáját. Az új monarchia erélyes külpolitikát folytatott főleg kelet felé és megrázkódtatás nélkül hajította végre Bosznia és Hercegovina katonai megszállását 1879-ben, 1879-ben új szövetségre lépett Németországgal, amelyhez 1883-ban Oroszország is csatlakozott, amely hármas szövetség megizmosodása hátrította el 1887-88-ban az orosz háború veszedelmét.

A király tekintélye.

A boszniai okkupációt követő három évtizedes béke alatt a monarchia másik fele a folytonos politikai erjedés képét mutatja. A cseh

és német versengés innen datálódik. A császár tekintélyének presztízse azonban nem szenvedett ez alatt, aminek fényes bizonyossága az 1898. dec. 2-án a császárság 50 éves jubileumának megünneplése. Ugyanezt tapasztalhatta fokozottabb mértékben az ország ezredéves jubileumának megünneplésekor, melynek kimagasló mozzanata volt a koronázás évfordulóján a magyar országgyűlés hódolatának megnyilvánulása és a király válsága, amely századok óta nem tapasztalt módon mutatta be újra a korona és a nemzet egységét. A fejedelmi szózat szerint a király bizalommal néz a jövőbe, mert a magyar nemzet lángoló hazaszeretete, harci vitézsége és balsorsban tanúsított szívós kitartása az isteni gondviselés segítségével mindig leküzdötte a veszélyeket, fényes tanúságát adva életerejének és államfentartó képességének. 1897. szeptemberében II. Vilmos császár budapesti látogatásának ötömére a király a fővárosnak 10 szobrot ajándékozott hangszíjra, hogy azonosítja magát nemzetének nagy hagyományával még akkor is, ha azok a dinasztia elleni régi küzdelemre vonatkoznak.

Gross-Österreich-mozgalmi.

Az új század elején a király uralkodásában új korszak vette kezdetét. Az osztrák nemzetiségek tusakodása már-már felborította a dualisztikus szerkezetet Ausztriában, ahol már csak a 14. §-sal lehetett kormányozni. A két állam közti sürdőlési felületek nagyobbodtak és Ausztriában nagyra növekedett a Gross-Österreich-mozgalom.

Katonai kérdések.

A katonai kérdések szembeállították egymással a nagy-osztrák szellemet és a radikális magyar függetlenségi eszmét. A szélső bal heves obstrukciót kezd Széll Kálmán ujonc-javaslatával szemben. Az ellenzéki hangulatot növelte a chlopy-i hadiparancs. Héderváry kormánya mégis megbukott, mert nem utastotta vissza Körber osztrák miniszterelnök beavatkozását a magyar ügyekre. Tisza István gróf békét köt az ellenzékkel, amely békét ismét felborította az ugrai levél, azután 1904 november 18-iki erőszakos házszabályrevízió és az 1905. választás, amely a szabadelvű párt bukását idézte elő. Az új többség a magyar katonai vezényszó álláspontjára helyezkedett. A darabont-kormánytal szemben ez a harc csaknem válságot idézett elő. A királyt nagyon lehangolták ezek a változások, amelyek itt-ott már antidinasztikus jellegű öltöttek. 1906 februárjában a király katonai erővel oszlatta fel az országgyűlést, de a király és a többség vezéreinek bölcsessége megakadályozta a nyílt abszolutizmus életbeléptetését.

A király jubilál.

1907-ben a király koronázásának 40-ik évfordulóját ünnepítették Magyarországon és az 1908. december 2-án uralkodásának 60-ik évfordulóját Ausztriában.

A királyt ért csapások.

A király nagy erényeit a magánéletét érintő események is erős próba alá vetették. 1857-ben hunyt el első gyermeke Zsófia hercegnő. 1867 június 19-én öccsét Miksa mexikói császárt republikánusok

I. Ferenc József élete.

Sötét, fájdalmas gyászhirt röpit világgá a táviró: I. Ferenc József magyar király és osztrák császár a pátriarkai kor határán, 86 éves korában örök álomra hunyta le szemét.

Itt hagyta népeit, hadseregét akkor, midőn azok harmadik éve vivják már gigászi küzdelmüket birodalma építéséért és saját boldogulásukért. E vérrel, könnyel, fájdalommal és sulyos megpróbáltatásokkal teli idő alatt sok örömben és fájdalomban osztozott a király népeivel, vitéz hadseregeinek győzelmei megédésítették az őz agyastán napjait. Együtt örült, együtt imádkozott hű magyar népével a dicsőséges küzdelem méltó bevégezéséért.

De az isteni gondviselés másként határozott, nem engedte, hogy megérje győzelmes csapatainak visszatérését. E rémséges csapást tartogatta még a Sors népei számára, megfosztani őket a legneembesebb, a legjobb atyától, a bölcs és fenkölt uralkodótól. Az ő világszerte tisztelt személye tartotta minden törvény-nél és szabálynál szorosabban össze a két államot és a bennük élő népeket nemzetiség és valláskülönbség nélkül. Az ő mérhetetlen nagy tekintélye és az a rajongó szeretet, mellyel minden igaz fia e hazának érte érzett, adta meg azt az erőt a harcban álló hadseregnek, hogy győzedelmesen mérkőzhessen meg az ellenségek egész világával. Az ő szent és fenkölt személye egyesítette mindenkor, egységes küzdelemre népeit, minden ellenség ellen.

Mint szent István koronájának birtokosa I. Jusztrumon keresztül ékesítette fejét első szent királyunk uralkodói jelvénye, 49 éven át véste nevéét a magyar nép szívébe. Az apostoli magyar király képe ott függ azóta a gazdagok palotáiban és a szegények kunyhóiban egyaránt, s milliók fohászát szállta minden nap az Egék felé, ádást és szerencsét könyörgőn le pátriarkai életére...

Megtért őseinek a legjobb és legneembesebb Habsburg, aki áldott emlékezteti híveivel együtt a magyar nép szívébe írta tetteivel emlékeztet. Minden Habsburg-fejedelmek között első volt, aki megértette a magyarság vágyait, kívánságait, átérzte min-

den szenvedéseit és bizott a jövő reményeiben.

Most mindez a megértés és bizalom sirba száll vele, népei hangos sírámaiból pedig messze kihallik árván hagyott hűséges magyarjainak zokogása.

A király életrajzát az alábbiakban közöljük:

A király ifjúsága.

I. Ferenc József Ausztria császára, Magyarország apostoli királya, Ferenc Károly főherceg és Zsófia bajor hercegnő legidősebb fia, szül. Schönbrunnban 1830. aug. 18. Minthogy I. Ferdinánd gyermektelen volt, Ferenc József Károlynak, mint prezuntív trónörökösnek nevelésére kiváló gondot fordítottak. Tanítóit közt említi Rauschert, a későbbi bécsi érseket, Hauslab tábornokot, Gáspár András ezredest, Lichtenfels jogtudort stb., de valamennyi közt főképp nevelője, Bombelles Henrik gróf gyakorolt rá nagy hatást. Ifjú korában nemcsak az európai világnyelveket, hanem a monarchia csaknem minden nemzetiségének nyelvét elsajátította úgy, hogy bámulatos nyelvtudása már akkor feltűnést keltett.

A király első ízben Magyarországon.

1845-ben fordult meg először Magyarországon, de a magyar nemzet valójában csak 1847-ben ismerte őt meg, midőn István főherceg főispáni installációján, mint beiktató királyi biztos vett részt.

Ferenc József az olasz háborúban.

1848. tavaszán részt vett az olasz háborúban és május 6-án a santaluciai csatában Radetzky oldalán bátorságával és hidegvérrel tüntette ki magát.

Trónraléptése.

1848. dec. 1-én nagykorúsították és másnap, V. Ferdinánd lemondása és atyjának a trónra való igényéről szóló lemondása után elfoglalta a monarchia trónját. A magyar országgyűlés Kossuth indítványára nem vette tudomásul a megkérdésére nélkül végbement trónváltást, azt törvénytelennek nyilvánította, mire az új uralkodó feloszlatta a magyar országgyűlést és a küzdelem mindkét részről megindult.

A király és nemzet harca.

A szabadságharc a magyar nemzetből erős energiát váltott ki. 1849. március 4-én Olmützben kihirdették

Queretaróban agyonlövették. 1889 január 31-én egyetlen fiának Rudolf trónörökösnek tragikus halála döntötte gyászba. A legsúlyosabb csapás azonban 1899 szeptember 10-én Erzsébet királynénak gyilkos kéz általi halálával érte. Majd 1914 június 28-án a trónörökös pár tragikus halála törte meg a magaskorú uralmát.

A király halálának híre Ujvidéken.

Kedden este 9 órakor érkezett az Ujvidéki Hírlaphoz az első hír, hogy a király egészségi állapota súlyosra fordult s alig remélhető, hogy megéri a reggelt. A fájdalmas hírt közzöltük a város vezetőivel is. Este 10 órakor jelentette budapesti tudósítónk, hogy Ófelsége csendesen, minden hangos fájdalom nyilvánítása nélkül elhunyt. A lesújtó híradást pár perc alatt széttelefonáltuk az összes kávéházaknak, még fent lévő magánosoknak, kiadóhivatalunk kirakatába szintén kiirtuk a váratlan gyorsan érkezett megdöbbenő eseményt. A késő éjjeli órákban mindig újabb és újabb csoportok jelentek meg kirakataink ablaka előtt s a hírály halálának híret olvasván, mely lehangoltsággal mentek az emberek haza.

A nyilvános helyiségekben, kávéházakban a gyászos hír vétele után elhallgatott a zene, a vendégek a legnagyobb megilletődéssel távoztak otthonukba. Reggelre kelve pedig fekete zászlókat lenget a szél a középületeken, magánosok házaiban, a komor ünnepies gyász látszik meg az egész város képen.

Az antántartaléksereget szervező döntő csapáshoz

Berlin, nov. 21.

(Az Ujvidéki Hírlap eredeti távirata.)

Az orosz határról jelentik: Olaszország a küszöbön levő teli háború előtt reorganizálni készül tüzérségét. Különösen a nehéz tüzérséget akarja fejleszteni, hogy az ezzel felszerelődő gyalogságot más harcra felkészítse. Franciaország új színes hadsereget állít fel és ugyancsak új csapatokat szervez Anglián, hogy az antántnak a döntő csapáshoz nagy tartalék hadsereg álljon a rendelkezésére.

Befejezték a román hadsereg átcsoportosítását.

Berlin, nov. 21.

(Az Ujvidéki Hírlap eredeti távirata.)

Az orosz határról jelentik: A román hadsereg átcsoportosítását befejezték. A románok egy új hadsereget állítottak fel, amelynek Jankuneszku tábornok a főparancsnoka.

Ehagyják Athént a központi hatalmak követői

Rotterdam, nov. 21.

(Az Ujvidéki Hírlap eredeti távirata.)

A Reuter ügynökség jelenti Athénből: A német, osztrák és magyar, bolgár és török követek Fournet francia tengerügyi jegyzékére ehagyják Athént. Egy hadihajó a követeket valószínűleg Dedeagacsba szállítja.

Höfer mai jelentése.

Budapest, november 21.

(Hivatalos.) KELETI HARCTER. Károly főherceg vezérezredes harcvonalai: A Zsil mindkét oldalán küzdő szövetséges haderők az ellenséget tovább üzték és Krajovához közelednek. Az Olt folyótól keletre megvetették a lábunkat. A Scauentól délre emelkedő magaslatokon Campolungtól északra az ellenség folytatta támadását. Erőfeszítéssel ismét hiábavalók voltak. Kövess tábornok hadseregénél német vadászok a Ludova területen sikeres járórvállalkozást hajtottak végre.

Lipót bajor herceg vezértábornagy hadsereg-arcvonalai: Csekély harci tevékenység.

OLASZ HARCTER: Bigilától délre csapataink által nemrég elfoglalt árkok ellen intézett, mélyen tagozott ellentámadást visszavertünk.

DÉLKELETI HARCTER: A cs. és kir. csapatoknál nem volt jelentős esemény.

Höfer altábornagy,
* vezérkar főnökeinek helyettese.

A német jelentés.

Berlin, november 21.

A nagyfőhadiszállás jelenti:

NYUGATI HARCTER: Rupprecht bajor trónörökös hadcsaportja: Tüzérségünk ellenséges ütegek támaszpontok ellen megfigyelésünk szerint jó hatással harcolt. Állásaink az Ancretól kétoldalt és a St. Pierre-Vaast erdőben élénk ellenséges tűz alatt állottak. Gyalogsági harc nem volt.

A német trónörökös hadcsaportja: A Champagneban és a Maas területen a nap egyes órái alatt feléledt a tüzérségi tevékenység.

KELETI HARCTER: Lipót bajor herceg vezértábornagy arcvonalai: Lényeges esemény nem volt.

Károly főherceg vezérezredes harcvonalai: A Ludova területen (Erdős Kárpátokban) német vadászok tervszerűen végrehajtottak egy járórvállalkozást. 40 foglyot szállítottunk be. Az oroszok egy tehermentesítő előretörése a szomszédos szakaszon véresen meggyúsult. Erdély keleti szélén csak kisebb harci cselekmények voltak. A német és osztrák-magyar csapatok Campolungtól északra a románoknak éjjel is megismételt támadásait visszaverték. Az Olt mentén kemény harcban elragadtunk a románoktól néhány fontos helységet és elsáncolt magaslátot. Gyalogságunk Krajova, az első román hadsereg főparancsnokának eddigi székhelye előtt áll.

BALKÁN HARCTER: Mackensen vezértábornagy hadcsaportja: Ágyuzástól eltekintve nem volt különös esemény. Constanzt és Csernavodát lötték. Repülőrajaink Bukarest mellett forgalmi telepekre bombákat dobtak.

Macedóniai arcvonala: A Presba-tó és a Cserna között az ellenség előcsapatai tapogatózva közelednek a német-bolgár állásokhoz. A Moglena-arcvonala egyes helyein erős tűzzel előkészített szeb előretörések meggyúsultak. Az előtört Struma-síkságon feliderít osztagokkal összeütközéseink voltak.

Ludendorff, első főszállásmester.

Krajovát elfoglaltuk.

Budapest, nov. 21.

(Az Ujvidéki Hírlap eredeti távirata.)

A hadsereg főparancsnokság hivatalosan jelenti: Nyugat Oláhország fővárosát, Krajovát csapataink ma délelőtt megzajították.

Egy német buvárhajó az angol csatornában.

Berlin, november 21.

(Az Ujvidéki Hírlap eredeti távirata.)

A Wolff ügynökség jelenti:

Egy tengeralattjárónk november 14-ikén az angol csatornában elsüllyesztett egy órnaszódot és egy rombolót, amelyek valószínűleg az Arc osztályhoz tartoztak. Ugyanez a tengeralattjáró 6 ellenséges kereskedelmi hajó elpusztítása után elsüllyesztette az Ullwong nevű norvég gőzöst, amely hadianyagot szállított a francia kormányoknak.

200 vagon burgonyát követelnek Bácskától.

Rekvirálás útján fedezik Ujvidék burgonyaszükségletét.

Ujvidék lakosságának burgonya szükséglete fedezésére eddig az Országos Burgonya Közvetítő Iroda utalt ki néhány vagon burgonyát, amelyet az iroda ujjvidéki megbízottja, Kovács Bálint hozott forgalomba.

A város további burgonyaszállítmányok elindítását kérte és a burgonyáért járó összeget előzetesen megküldötte a burgonya közvetítő irodának. Ma táviratban értesítette a közvetítő iroda Profuma Béla polgármestert, hogy bejelentések hiányában és a forgalmi nehézségek miatt a burgonyaszállítást egyelőre nem folytathatja, ellenben közli, a földmivelésügyi miniszter elrendelte, hogy a megyebeli és így Ujvidék szükségletét is a megye területén foganatosítandó rekvirálással fedezzék. A távirat így szól:

A földmivelésügyi miniszter elrendelte, hogy a megyebeli szükséglet az ottani törvényhatóság területén az alispán ur által rekvirálás útján szerzessék be, mert az Országos Burgonyaközvetítő Iroda bejelentések hiányában és forgalmi nehézségekre való tekintettel csak részben fogja t. Cim szükségleteit fedezhetni. Felkérjük, hogy burgonyaszükségletének rekvirálás útján való biztosítása érdekében ottani alispán urral megállapodni méltózzassék. A fölünk igényelt és még le nem szállított burgonyamennyiségek már befizetett jutalékösszegeinek visszautalása iránt egyidejűleg intézkedünk.

De táviratozott az országos közvetítő iroda ujjvidéki megbízottjának, Kovács Bálintnak is, amelyből kiderül, hogy 200 vagon burgonyát számitanak elszállítani Bácskából azon a mennyiségen kívül, amelyből Bácska szükséglete fedezést nyer. A Burgonyaközvetítő iroda Kovács Bálinthoz intézett távirata a következő:

A földmivelésügyi miniszter elrendelte, hogy a vármegye területén burgonya rekvirálás és az ottani szükségleten kívül az országos burgonyaközvetítő irodának 200 vagon bocsátassék rendelkezésére. Felhívjuk, hogy szolgálatait az alispán urnak a készletek felkutatása érdekében ajánlja fel és az általa részünkre rekvirált burgonya kivül törekedjen a törvényhatóság szükségletének fedezésénél közreműködni.

Profuma Béla polgármester legközelebb érintkezésbe lép Bácsmegeye alispánjával, hogy a Bácskában rekvirált burgonyából Ujvidék szükséglete a legelső sorban nyerjen kielégítést.

Jassy Románia fővárosa.

Malmö, nov. 21.

(Az Ujvidéki Hírlap eredeti távirata.)

Románia új fővárosa hivatalosan is Jassy lett. Bukarestre a legutóbbi légi támadáskor 60 bombát dobtak. A királyi palota csaknem teljesen elpusztult.

HIREK

Minisztertanács. Budapesti tudósítónk táviratozza: Grófi Tisza István miniszterelnök elnökésével minisztertanácsot tartottak, amelyen a kormány valamennyi tagja résztvett.

A trónörökös hadikölcsön-jegyzése. Budapesti tudósítónk táviratozza: Károly Ferenc József trónörökös féléllió koronát jegyeztet a magyar és féléllió koronát jegyeztet az osztrák hadikölcsönre.

Uj népfelkelő mérnökhadnagy. A Rendeleti Közlöny szerint **Matics** Milivoj földink, népfelkelésre kötelezett polgári mérnök, a 6. népfelkelő parancsnokság nyilvántartásában népfelkelő mérnök-hadnaggyá nevezetett ki.

Az esküdtbírósg elnökeinek kijelölése. A szezedi kir. ítélőtábla elnöke az 1917. év tartamára az ujvidéki kir. törvényszéknél szervezett esküdtbírósg elnökül dr. **Kállai** Béla kir. ítélőtáblai bírói címmel és jelleggel felruházott kir. törvényszéki bírót, elnökhelyettesül pedig dr. **Fischer** Frigyes kir. törvényszéki bírót jelölte ki.

191 sertesét vásárolti a város. **Payerle** Nándor rendőrfőkapitány és dr. **Tapavicza** György tanácsos tegnap tértek vissza bevásárlási utjokról. Sikerült a városi közfogyasztási célra 191 sovány-sertesét vásárolni kilonként 5 koronáért. A serteseket a városi sertesüzletében már hízalás alá vették.

A szabadkai főjegyző fegyelmi ügye. Szabadkáról táviratozza tudósítónk: Dr. **Krizse** József szabadkai főjegyző fegyelmi ügye még mindig nem szünik meg az aktualitás erejével hatni. Az ügy fegyelmi eljárást képező része most a maga rendes útján halad. Szabadka város közigazgatási bizottsága ma dr. **Purgly** Sándor főispán elnökelete alatt rendkívül ülést tartott, amely a közérlemezési hivatal és a belügyminiszter rendelete értelmében elrendelte dr. **Krizse** ellen a fegyelmet s annak vezetésével **Fodor** Mihály zombori pénzügyigazgatót bízta meg. Más tárgya nem is volt az ülésnek.

A nikkel 20 filléresnek beszolgáltatása. A pénzügyminiszterium folyó évi november hó 14-én kelt 18822/916. sz. rendeletével elrendelte, hogy a nikkel 20 filléresnek folyó évi december hó 31-ével a magán forgalomban elvesztik fizetőképességüket és ezen érmetek az állami pénztárakhoz fizetéseknek szolgáltatása be, illetve ezeknél vagy az osztrák magyar bank intézetnél vas 20 filléresnek ellenében váltsa be.

Földhétség. Ilyen címen megírtuk, hogy **Pechlon** Adolf Vilety Vilmostól 799 négyzetööl mocsarat vett 6000 koronáért. Vilety Vilmos hozzánk intézett levelében hangsúlyozza, hogy **Pechlon** „szép és jó vétel” csinált és a mocsárra 1500 fuvar földet vitetett. Mi csak annyit jegyzünk meg, hogy adataink a **telekkönyvből** valók és ott a **Pechlon** által vásárolt föld ma is mint **mocsár** szerepel.

Maszapuzsi. Ssegedi tudósítónk jelenti: E zengzetes név viselője, akinek a keresztnéve nem is lehet más, csak **Vencel**, egy 76 éves cseh ember, bajai lakos; aki nemzetiségi gyűlöletre való izgatás büntette miatt került tegnap a szezedi királyi ítélőtábla elé. **Julius** elején történt, hogy **Baján** egy kocsmában többen beszélgettek a harctéri helyzetről. **Maszapuzsi** közbeszóltott s ezeket mondta: — Jól tették a csehek, hogy megadták magukat, azok nem olyan bolondok, mint a magyarok, hogy tovább harcoljanak. Ezenkívül még sokkal súlyosabb sértésekkel is illette a magyarokat. A szabadkai királyi törvényszék hat hónapi börtönrre ítélte a vitez csehet. A szezedi királyi ítélőtábla a törvényszék íteletét helybenhagyta.

A hősök szobrára. Id. **Weisz** Rezsőtől, aki jelenleg Galiciában, a hadtápkörzetben katonai szolgálatot teljesít, a következő sorokat kaptuk: Tekintetes Szerkesztőség! Két fiam kitüntetése alkalmából bátorodom az ujvidéki hősök szobrára 5 koronát küldeni. Kevés, de szívem mélyéből adom. **Rezső** fiam az 101. sz. ezrednél, mint zászlós szolgál, **Lajos** pedig az 1. bosnyák ezrednél, mint hadapród szolgál. Mind a kettő kis ezüst érmet kapott. **Hafia** fiam ödvözlettel id. **Weisz** Rezső. A nemes adományt a szoboralaphoz csatoltuk.

*****

Németország letiporja Romániát.

Malmö, nov. 21.

(Az Ujvidéki Hirlap eredeti távirata.)
Bukaresti katonai körökben nagy a lehangoltság és az ország helyzetét a legválságosabbnak tartják. **Take Jonesku** kijelentette: hiu remény azt hinni, hogy **Németország** eláll attól a tervtől, hogy **Romániát** teljesen legyőzje.

Beteg a görög király.

Athén, nov. 21.

(Az Ujvidéki Hirlap eredeti távirata.)
Konstantin király ismét megbetegedett.

*****

Értesitem a tisztelt közönséget, hogy a remek **Altwin** tárgyak megérkeztek, melyek kirakataimban s az üzletemben **vételkényszer nélkül megtekinthetők.** Mindenféle háztartási porcelán és üvegáru kapható **nagyban és kicsinyben mérsékelt** árak mellett.

Királyi tisztelettel
Löwenberg Hermann
Ujvidék, Temerin-utca 10.

Szépségápolás.

Are masszázs, manicur, fejmosás, ondulizálás, Haj, szemölcs, szeplő, mítesser, májfolt, pattanás, és mindennemű arctiszáltság eltávolítása. Kifinó „**Mélla**” szépitő szerek kaphatók. Vidékieknek lakás. Levelekre válasz.

„**MÉLLA**” **KOZMETIKAI INTÉZET**
Ujvidék, Erzsébettr 8. II. em. **ADÁMOVICS PALOTA**

APRÓ HIRDETESEK.

Küztési díjak: 10 szóig 60 fill. Minden további 10 szó 60 fillér. Vasfagabb betűből szedett szó 12 fill. Apró hirdetések előre fizetendők. Apró hirdetésekre és jelleges levelekre vonatkozólag felvilágosítással szolgál a kiadóhivatal. Telefon 180.

Ide elsőrendű libaszir kapható II. Rákóczy Ferenc-ut 2.

Péteváradon a „Zöld fához” címzett vendéglő azonnal bérbeadó. Bővebbet a „Zöldfa” vendéglőben.

Vizsgázott apparátör gépész kerestetik. Cím Pétevárad Jurisits utca 642.

Eladó ház. Kétemeletes, adómentes, jól jövedelmező bérház a város központjában, kedvező feltételek mellett eladó. Felvilágosítás **Schön** Jenőnél, **Andrássy-u. 2. sz.** alatt nyérhető.

KIADÓ 1917. febr. 1-től **Telesky** utca 15. sz. házban 3 szobás utcai lakás minden mellékkeliséggel. Bővebbet **Funták** kalapüzletben **Kossuth-Lajos-utca 10.** alatt.

WERTHEIM KASSA, Singer varrógép, nikkelezett kályha, nappali kassa, másológép, 2 ivólampa, 2 gázlámpa, 1 ágy, éjjeliszekrény, 2 szekrény, 1 ebédlő diván, 1 gyermekágy-matrac, 1 télikabát eladó. Bővebbet **Zrinyi u. 4.**

Ház Alkotmány-u. 54. alatt és a kamenicai puskaporos vartáznál föld eladó. Bővebbet **Német Andrásnál** Alkotmány u. 54.

Uj hosszú férfikabát asztragán prém-mel 160 koronáért eladó. **Kenyer** utca 44. szám. Kapu alatt jobbra.

Maniküre készletek legnagyobb választékban — csak szolid kivitelben, régi árakban — 5—10 koronáig **Klein-drogeriában.** Legcélszerűbb, maradandó becsü ajándék.

Fürdőszappan (Badeseife) — nem hadiszappan, jól habzó minőségben darabja 170 K. Saját érdekében szerebbe be, míg a készlet tart a **Klein drogeriában.**

Üzlet-átvételei

Van szerencsém értesíteni a m. t. közönséget, hogy boldogult atyam, **Funták Jakab** kalapos üzletét és műhelyét átvettem és a régi szolid alapon vezetem tovább.

Funták Gyula

Ujvidék, Kossuth Lajos utca 10.

Igen izléses kivitelű
Manicur-fésű
és **parfüm kazetták**
karácsonyi ajándéknak
olcsón kaphatók
LUKÁCS ZSIGMOND
Illatszertárban
Kossuth Lajos utca 21. sz.

Pályázati hirdetmény.

Pályázatot hirdetek a **Winkle** házban levő **Kassowitz** Zsigmond szállító cég által sörlerakata részére birt összes helyiségekre: isátlóra, jégve-remre és palack mosó helyiségekre 1 évi idő tartamra.

A bérlet 1917. február hó 1-én kezdődik.

Zárt ajánlatok az évi bér megjelölésével hozzám (az ujvidéki takarékpénztár címen) 1916. november 25-éig nyújtandók be.

Gábor Zsigmond
zár gondnok.

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.

Van szerencsénk a tisztelt közönséggel tudatni, hogy bár a tűzfáraak lényegesen emelkedtek, mi addig, míg a készletünk tart, az alábbi árak mellett bocsátjuk első osztályu tűzfáraakat a t. közönség rendelkezésére:

- Száraz bükkhasáb** ölenként Korona 115
- Uj termelésű bükkhasáb** ölenként Korona 120
- Gyertyánhasáb** ölenként Korona 130
- Körishasáb** ölenként Korona 130
- Cser- vagy tölgyhasáb** ölenként Kosona 120
- Hársfahasáb** ölenként Korona 100

Füreszelést és házhözszállítást önköltségen vállalunk.

Teljes tisztelettel
ERNST JÁNOS és FIAI.